

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»
щодо діяльності Служби судової охорони»
(реєстр. № 12025 від 09.09.2024)*

Анотація. В Інформаційній довідці аналізуються положення проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо діяльності Служби судової охорони» (реєстр. № 12025 від 09.09.2024) (далі – законопроект); розглядається відповідність законопроекту вимогам Закону України «Про судоустрій і статусу суддів», а також положенням Бюджетного кодексу України. За результатами аналізу встановлюються ризики, які в подальшому можуть перешкоджати належній реалізації законопроекту під час правозастосовної діяльності та досягненню проголошеної в ньому мети.

Ключові слова: Служба судової охорони, статус, повноваження, фінансування і матеріально-технічне забезпечення Служби судової охорони

Вступна частина.

Законопроект розроблено з метою врегулювання правових засад організації проходження служби у Службі судової охорони (далі – Служба), уточнення й деталізації низки норм Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а також забезпечення виконання Службою визначених законом завдань.

Законопроект передбачає такі зміни:

врегулювання питання щодо підтримання громадського порядку не лише в судах, але й в інших органах та установах системи правосуддя, стосовно яких здійснюється охорона;

уточнення прав Служби та її співробітників під час здійснення покладених на них повноважень, зокрема в частині здійснення спеціальних заходів забезпечення безпеки;

надання можливості кар'єрного зростання співробітникам Служби шляхом призначення на вищі посади не лише за результатами конкурсу, а й за результатами атестування в порядку просування по службі;

визначення повноважень Голови Служби судової охорони та інших керівників Служби щодо застосування заохочень та накладення дисциплінарних стягнень на підпорядкованих працівників та визначення поняття службової дисципліни;

визначення відповідальності працівників Служби за вчинені ними діяння.

На думку ініціаторів законопроекту, витрати, пов'язані з реалізацією положень закону, здійснюватимуться в межах видатків, передбачених Державним бюджетом України на відповідний рік.

Основна частина.

Правові відносини в зазначеній сфері врегульовано відповідно до Конституції України, законів України «Про судоустрій і статус суддів», «Про Вищий антикорупційний суд», «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», Дисциплінарного статуту Національної поліції України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України».

Згідно зі статтею 148 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) фінансування всіх судів в Україні здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України. *Видатки загального фонду Державного бюджету України на утримання судів належать до захищених статей видатків Державного бюджету України.*

Згідно з пунктом 2 частини третьої статті 148 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності *Служби судової охорони та Державної судової адміністрації України* здійснює Державна судова адміністрація України.

Видатки Служби судової охорони та Державної судової адміністрації України визначаються *в Державному бюджеті України в окремому додатку* (частина шоста статті 148 Закону).

Контроль за додержанням вимог цього Закону щодо фінансування судів здійснюється в порядку, встановленому законом. Особливості підготовки і розгляду проекту закону про Державний бюджет України в частині фінансування судів, інших органів та установ у системі правосуддя визначаються законом.

Відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України за обсягом наданих повноважень розпорядники бюджетних коштів поділяються на головних розпорядників бюджетних коштів та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня. Згідно з частиною другою статті 22 вказаного Кодексу *головними розпорядниками бюджетних коштів можуть бути виключно:*

за бюджетними призначеннями, визначеними законом про Державний бюджет України, – установи, уповноважені забезпечувати діяльність Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України в особі їх керівників; міністерства, Національне антикорупційне бюро України, Служба безпеки України, Конституційний Суд України, Верховний Суд, вищі спеціалізовані суди, Вища рада правосуддя та інші органи, безпосередньо визначені Конституцією України, в особі їх керівників, *а також Державна судова адміністрація України, Національна академія наук України, Національна академія аграрних наук України, Національна академія медичних наук України, Національна академія педагогічних наук України, Національна академія правових наук України, Національна академія мистецтв України, інші установи, уповноважені законом або Кабінетом Міністрів України на реалізацію державної політики у відповідній сфері, в особі їх керівників.*

Новою редакцією частини першої статті 162 Закону «Про судоустрій і статус суддів» ініціаторами законопроекту *пропонується розширити межі повноважень Служби судової охорони, до компетенції якої, зокрема, віднести:* підтримку та реагування на порушення громадського порядку під час розгляду справ судом; запобігання загрозам безпеці суддів, працівників суду та учасників судового процесу, вжиття заходів до припинення проявів неповаги до суду; вжиття у встановленому законодавством порядку спеціальних заходів забезпечення безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників суду; залучення до участі у заходах пов'язаних з попередженням, виявленням і припиненням терористичної діяльності.

Окрім того, до частини першої статті 160 Закону пропонується внести зміни, згідно з якими до компетенції Служби судової охорони віднести врегулювання питання щодо *підтримання громадського порядку не лише в судах, але і в інших органах та установах системи правосуддя, стосовно яких здійснюється охорона.*

Враховуючи викладене, вважаємо, що реалізація цього законопроекту все ж таки потребуватиме додаткових видатків, зокрема на посилення фінансування забезпечення охорони судів, органів та установ системи правосуддя, суддів, членів їх сімей, працівників суду та учасників судового процесу.

Утім, суб'єкт права законодавчої ініціативи не додав фінансово-економічного обґрунтування (зокрема, відповідних розрахунків) щодо додаткових витрат, лише зазначивши в частині сьомій статті 161 Закону про можливість додаткового фінансування і матеріально-технічного забезпечення Служби судової охорони «з інших не заборонених законодавством джерел».

Згідно з частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Висновки.

Враховуючи, що законопроект може потребувати додаткових видатків на його реалізацію, відповідно до вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту має бути додане фінансово-економічне обґрунтування.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

*Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.